

Dieđut vuojudan ja heaggagádjuma diimmuid birra vuodđoskuvllas

Ráhkis váhnemat/Áittardeaddjit,

Buot oahppit leat geatnegahtton čadahit vuojudan- ja heaggagádjunhárjehallama vázzedettiin vuodđoskuvlla. Hárjehallan lea oassi fysalaš oahpu oahppoplánas 1 luohkás gitta 10 luohkkái.

Maid oahppá du mánát?

Čáhcesihkkarvuolta, vuodjan, iežas-gádjun ja heaggagádjun čázisolgun lea fokusis.

Skuvllas ohppet mánát leat oadjebasat čázis ja čázi lahka ja šaddat buorrin vuodjin. Sii maddái ohppet movt oazžut veahki, beassat sihkkárvuhtii ieža ja atnit teknihkaid gádjut heakka čázis olgun.

Buorit vuodjan- ja heaggagádjunteknihkat adde du mánái vejolašvuoda oassálastit vuojudanmátkkiide ja suohtastallan doaimmaide, čázis, čázi lahka ja alde maid skuvla lágida.

Movt sáhtát doarjut mánát?

Váhnemin dahje áittardeaddjin, don leat deatalaš oasis dan proseassas ja sáhtát leat veahkkin dainná lágiin:

- Leat buorre ovdamearka. Humat positiivvalaččat dan birra man deatalaš lea oahppat vuojadit ja heaggagádjuma teknihkaid.
- Oassálastin čáhcedoaimmaide mánáinat váikkuha positiivvalaččat du máná iešluohtamuššii ja sihkkárvuhtii čázis ja addá nu mánái vejolašvuoda ávkkástallat vuojadandiimmuid maid skuvla organisere buoremus láhkái. Hárjehit mánát oazžut čázi ámadadju, oahpahit su bossut bulljarasaid sihke njálmmiin ja njuniin (ovdamearkka dihte, divtte su dahkaluddat ahte son lea mohtorfanas dahje ‘átestallu ahte letne buđehat mat leat duoldamin’). Hárjehit mánát doallat oaiivi čázi vuolde ja rahpat čalmmiid čázi vuolde (‘Geahčču lea go árdna čáži vuolde’).
- Hupmat mánáinat rišodeami ja nuoladeami ja gárvodeami birra.

Maid mearkkaša leat buorre vuoddji'?

Du mánná gehččojuvvo leat čeahpes vuoddjin go son nágoda áhtat go gáhččá čiekŋalassii, vuodjat 100 mehtera čovvji alde, buokčat viežžat biergasa gieđainisguin barggadettiin dan, bissánit ja vuonjastit golbma minuhta (govddodit čovvji alde, orienteret, jorggihit ja govddodit čielggi alde), vuodjat vel 100 mehtera čielggi alde ja mannat čázis eret ja gáddái.

Movt mearrida skuvla leago mu mánná čeahpes vuoddji?

Skuvllat leat geatnegahtton atnit čieža geatnahtton hárbhallama árvvoštallat lea go mánná čeahpes vuoddji. Dát hárbhallamat leat oassi oahppoplánas ja geavahuvvojit árvvoštallat máná ovdáneami. Hárbhallamat álggahuvvojit álkimus gálggaiguin ja šaddet dađistaga váddáseabbun. Jus háliidat eanet dieđuid, oahppalatta svømmedyktig.no.

Mii oahpahuvvo vuojođan- ja heaggagádjundiimmuin?

Dát diimmut dollojuvvojit sihke vuojođadávásis vistte siste ja olgun. Juohke skuvla organisere diimmuid iešguđet láhkái, muhto lea dábaláš oahpahit bártneid ja nieiddaid ovttas, muhto molssodit ja rišodit sierra. Bagadallit leat buohkat hirmat čeahpes vuoddjit ja sii leat oahppan teknihkaid gádjut heakka. Skuvllain galget leat buorit sihkarvuođadávbit diimmuide, vai buot mánáin lea sihkarvuohta čađat, sihke vuojođadávásis ja olgun.

Geainna sáhtán váldit oktavuoa jus leat jearaldagat?

Váldde oktavuoa iežat máná vuojođanbagadalliin, oahpaheddiin, rektoriin dahje Váhnenráđi bargolávdegottiin (FAU) jus dus leat makkárge jearaldagat du máná vuojođanoahpahusa birra.